

Abstrakt

Deníky Bedřicha Smetany představují rozsahem i výpovědní hodnotou unikátní pramenný soubor. Skladatel si je psal po většinu svého života a jsou tak nejen zdrojem cenných biografických údajů, ale i informací z rodinného prostředí a ze společenského a hudebního života. Ve smetanovské literatuře byly deníky dosud využívány především jako zdroj faktografických informací, publikovány z nich byly pouze vybrané partie, v celé šíři jejich problematiky, ani v oblasti ediční jim však zatím adekvátní pozornost věnována nebyla. Předkládaná práce podává podrobnou charakteristiku a analýzu všech deníkových záznamů Bedřicha Smetany v kontextu příslušných životních etap: 1. v době studií (1843–1847), 2. za pobytu ve Švédsku a na koncertních cestách (1857–1862), 3. během působení v českém hudebním životě (1862–1883). V bezprostředním propojení s jeho životními a uměleckými osudy sleduje jejich obsahové spektrum, rozsah a hierarchii jednotlivých tematických okruhů a jejich případné proměny v jednotlivých obdobích či během nich, i okolnosti, kterými byly podmíněny, jazyk, způsob záznamů, míru jejich objektivitu. Součástí je též podrobný popis všech pramenů spadajících do kategorie deníkových záznamů. Pozornost je věnována i významu a roli deníků v rámci smetanovské pramenné základny a jejich poměru k dalším typům písemných pramenů, zejména ke korespondenci. Druhá rovina práce přináší nejprve podrobný historický přehled jejich postupného zpřístupňování a využívání v rámci smetanovské odborné literatury včetně publikovaných i nerealizovaných pokusů o jejich ediční uchopení. Následuje vymezení jednotlivých okruhů ediční problematiky Smetanových deníků z pohledu přípravy jejich kritického vydání podle současných edičních standardů. Podává charakteristiku jednotlivých vrstev potenciálních editorských problémů a návrhy variant jejich řešení jako možné východisko pro případnou tvorbu edičních zásad. Příklad konkrétní varianty editorského řešení představuje připojená kritická edice Smetanova deníku z roku 1857.

Klíčová slova: Bedřich Smetana (1824-1884), deníky, kalendáře, korespondence, edice, ediční zásady